

Sprawozdania i komunikaty. Kronika wydarzeń

Отчёты и сообщения. Хроника событий

Włodzimierz Zięba

Festiwal filozofii, edycja 2. *Filozofia. Namysł – ogląd – krytyka* (7–12 IX 2009)

*Фестиваль Философии, издание 2.
Философия. Раздумья – обзор – критика
(7–12 IX 2009)*

W dniach 7–12 września 2009 r. w Olsztynie na Wydziale Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Warmińsko Mazurskiego odbyła się druga edycja Festiwalu Filozofii; tym razem na temat *Filozofia: ogląd, namysł, krytyka?* Obrady odbywały się w dwóch sekcjach, tj. sekcji historycznej i sekcji systemowej. Szczególnie imponująco obsadzone były tegoroczne wykłady warsztatowe, wśród prelegentów bowiem znaleźli się prof. B. Banasiak (UŁ) z wykładem *O kształtach filozofowania*, prof. C. Wodziński (PAN) *Już po filozofii*, prof. P. Pieniążek (UŁ) *Filozofia: wzlot, udręka i nieczyste sumienie*, J. Hartman (UJ), *Filozofia ostatnia*, K. Kościuszko (UWM) *Chaotyczno-deterministyczna wersja Trzeciej Kultury*, prof. J. Migasiński (UW), *Glejt na wielkość, czyli patent na filozofię*, prof. M. Kowalska (UwB), *Filozofia jako krytyka: między bezinteresownością a zaangażowaniem*. W gronie tym szczególnie konstruktywnym okazało się wystąpienie prof. M. Kowalskiej, która w swym referacie zidentyfikowała i dookreśliła 5 wyznaczników filozofii: 2 negatywne (1. to, że nie jest dyscypliną, 2. to, że nie jest metadyscypliną) i 3 pozytywne (3. to, że jest myśleniem źródłowym, 4. to, że jest myśleniem ostatecznym, 5. to, że jest krytyką, czyli dialektyką). Ponadto w obu sekcjach wygłoszono prawie 40 referatów. W referatach wygłoszonych w sekcji historycznej dominowała myśl nowa i najnowsza, wśród referowanych poglądów znaleźli się bowiem: John Rawls (omó-

wiony przez dr D. Sepczyńską z UWM), Giorgio Agamben (referowany przez mgr B. Blesznowskiego z UW), Jacques Derrida (referaty dr Xymeny Synak-Pskit z UG oraz dr B. Markowskiej z CC), Jose Ortega y Gasset (referat dr R. Gaja z UwB), Cornelius Castoriadis (referat dr I. Wrazas z UW), Pierre Bourdieu (referat dr Marioli Kuszyk-Bytniewskiej z UMCS), Michel Foucault (w referatach mgr K.M. Jaksendera i mgr J. Majmurka), Richard Rorty (referat mgr B. Zalepińskiego z UŁ), Jean-Luc Nancy (referat dr T. Załuskiego z ASP w Łodzi), Michel Serres (omówiony przez mgr M. Bogusławskiego z UŁ). Wiadać z tego, że młodzież filozoficzna w Polsce eksploruje i przedkłada myśl ponowoczesną (uczestnicy Festiwalu Filozofii wyraźnie preferują kontynentalną myśl francuską nad klasykę. Tej bowiem dotyczyło zaledwie kilka referatów, a i tak ograniczała się do filozofów nowożytnych: Descartesa, de Sade'a, Rousseau (referat prof. L. Sosnowskiego z UJ), Berkeleya (prof. A. Grzeliński z UMK), Hegla (referaty mgr P. Tendery, mgra Ł. Wróbla). Zatem w sekcji historycznej „najstarszym” referowanym myślicielem był Kartezjusz. Referenci podejmowali także problemy hermeneutyki (mgr M.I. Rećko z UW i dr P. Bytniewski z UMCS), myśl społeczną (dr J. Błahut-Prusik z UWM, mgr W. Kruzelnicki z DSW, prof. A. Karpiński z UG), omawiano filozofię rosyjską (dr B. Zielewska-Rudnicka z UWM i dr A. Sawicki z PB). W sekcji systemowej wygłoszono referaty podejmujące kwestie kluczowe dla samoświadomości i autodefinicji filozofii. Wśród nich znalazły się referaty skupiające się wokół problematyki filozofii skończoności i postsekularności (prof. W. Lorenc i M.T. Godziszewski z UW), zindywidualizowanego albo wspólnotowego charakteru filozofowania (prof. J. Mizińska z UMCS, mgr S. Gromadzki z UW, dr J. Wadowski z PWr), egzystencjalnego wymiaru filozofii (T. Onyszkiewicz z ISNS), źródeł filozofii (prof. A. Pawliszyn), sukcesji filozofii (dr P. Korobczak z UWr i dr M. Falkowski z UW), ironii i cynizmu we współczesnej postaci oraz remediów nań (prof. L. Kleszcz z UWr, prof. S. Symotiuk z UMCS i prof. G. Żurkowska z UR).

Festiwalowi towarzyszyły działania artystyczne. W hollu przed aulą Dietrichów miała miejsce prezentacja multimedialna lokalnego artysty plastyka Anta Grzybka, zaś festiwal zamknął koncert Illasa Wrazasa oraz zespołu Niczym kru.

Ostatniego dnia festiwalu na podsumowanie obrad odbył się panel będący swoistą reasumpcją dotychczasowych obrad. Prof. L. Ostasz wystąpił z inicjatywą budowy programowo pluralistycznego centrum filozoficznego. Pomysł nieco studził prof. S. Symotiuk, wskazując na brak popytu na filozofię w postaci czystej, bez wyraźnych praktycznych wymiarów. Prof. A.L. Zachariasz, chwalać Festiwal Filozofii, przypomniał o potrzebie samodzielnego podejmowania problemów, a nie referowania nowinek z zachodniego, szczególnie francuskiego, rynku filozoficznego. Przypomniał także, że filozofia to przedsięwzięcia teoretyczne sięgające po argumenty, a nie inwektywy. Prof. A. Karpiński zwrócił uwagę na moment rewolucyjności, innowacji w rozwoju filozofii, zaś prof.

L. Kleszcz wskazał na 3 wymiary filozofii: wielcy filozofowie, akademicki i egzystencjalny oferujący dystans.

W trakcie panelu doszło do interesującego z socjologiczno-psychologicznego punktu widzenia, ale mało merytorycznego wystąpienia młodych doktorantów filozofii, którzy domagali się od obecnych na Festiwalu Profesorów „ustąpienia miejsca”. Być może był to wyraźny sygnał, iż Festiwal w swojej drugiej edycji przybrał zbyt skostniałą, zinstytucjonalizowaną formę. Pojawiające się krytyki tzw. filozofii akademickiej, a zarazem postulat filozofii intymnej (prof. J. Mizińska z UMCS) czy filozofii osobistej (mgr S. Gromadzki z UW) także były chyba tego wyrazem.

Festiwal był miarodajną próbką tego, jak się dziś filozofuje w Polsce, i słowa uznania należą się organizatorom, a szczególnie szefowi całego tego przedsięwzięcia w osobie prof. B. Banasiaka.